

50 let školního stravování v České republice

Školní jídelny aneb naše rodinné stříbro

V letošním roce uplyne 50 let od zavedení systému školních jídelen v tehdejší Československu.

V roce 1963 vydalo ministerstvo školství první vyhlášku, která stanovila výživové normy pro školní stravování.

Počátky organizovaného školního stravování spadají do prvních let po skončení druhé světové války, kdy bylo nutné dětem zajistit hodnotnější výživu a zlepšit jejich celkový drátovno stav, na kterém se podepsala léta válečného strádání. Ze iniciativ obcí a škol začaly vznikat první školní jídelny a brzy se zapojilo i ministerstvo školství, aby zajistilo jednotnou úroveň a kvalitu. Už v prvních legislativních předpisech ze začátku 50. let bylo určeno, kdo je odpovědný za provoz a zřizování školních jídelen, byly stanoveny finanční normy a poplatky za stravování, specifikovány výživové dávky podle věku dětí a délky jejich pobytu ve škole.

Bezesporu pokrokovým opatřením bylo, že už v samém počátku byly nastaveny výživové normy, které musely a musí jídelny dodržovat. Později se normy pro lepší orientaci transformovaly na spotřební koš (jako měřítko pestrosti stravy) jehož dodržování je upraveno vyhláškou a platí dodnes.

Propracovaným systémem školního stravování může být Česká republika pro mnohé země, které službu školního stravování rodičům a školou povinným dětem nenabízí buď vůbec, případně nabízí pouze v některých regionech, vzorem.

Inspirací může být také pro některé země, ve kterých sice systém školního stravování funguje, v nabídce je ale pouze polévka nebo svačina.

Například v Itálii či Holandsku se žáci stravují většinou doma, systém školních jídelen nahrazují bufety.

V Rakousku a Německu má vlastní jídelnu pouze kolem 20% škol, ve většině vyspělých zemí jako jsou Velká Británie, Norsko, USA, Španělsko, Portugalsko celostátní systém školního stravování chybí.

Velice podobný systém školních jídelen jako má Česká republika, má například Francie. Tamní ministerstvo vzdělávání vydává metodiku složení jídel, cenové relace a posílá peníze na mzdy. Provoz financují místní úřady. Školní stravování tam nabízí kolem 80% škol.

Téměř nejpropracovanější systém stravování mají ve finských a švédských školách, kde mají žáci stravu zdarma. Školního stravování se účastní na 90% žáků základních škol.

V České republice se v letošním roce ve školních jídelnách stravuje před jeden a půl milionu žáků a studentů. Rodiče financují pouze potraviny.

Práci školních jídelen se přece jen poslední dobou dostalo jistého celospolečenského uznání.

Také ze strany lékařů a odborníků na dětskou výživu zní už léta směrem ke školním jídelnám jednoznačná a stále hlasitější podpora. Školní jídelny jsou ostrůvkem jistoty pro správnou výživu našich dětí.